

KONINKRIJK BELGIË
-----ADVIES 47.369/1
VAN 24 NOVEMBER 2009VAN DE AFDELING WETGEVING
VAN DE RAAD VAN STATE

De RAAD VAN STATE, afdeling Wetgeving, eerste kamer, op 29 oktober 2009 door de Vlaamse minister van Financiën, Begroting, Werk, Ruimtelijke Ordening en Sport verzocht hem, binnen een termijn van dertig dagen, van advies te dienen over een ontwerp van besluit van de Vlaamse Regering "houdende de definitieve vaststelling van het gewestelijk ruimtelijk uitvoeringsplan «Specifiek regionaal bedrijventerrein met watergebonden karakter Heirenbroek» te Herentals in het kader van het Economisch Netwerk Albertkanaal", heeft het volgende advies gegeven:

Met toepassing van artikel 84, § 3, eerste lid, van de wetten op de Raad van State, gecoördineerd op 12 januari 1973, heeft de afdeling Wetgeving zich beperkt tot het onderzoek van de bevoegdheid van de steller van de handeling, van de rechtsgrond alsmede van de vraag of aan de voorgeschreven vormvereisten is voldaan.

*
* *

STREKKING EN RECHTSGROND VAN HET ONTWERP

1. Het om advies voorgelegde ontwerp van besluit van de Vlaamse Regering strekt ertoe het gewestelijk ruimtelijk uitvoeringsplan "Specifiek regionaal bedrijventerrein met watergebonden karakter Heirenbroek" te Herentals in het kader van het Economisch Netwerk Albertkanaal definitief vast te stellen.

2.1. Rechtsgrond voor de ontworpen regeling wordt in hoofdzaak geboden door artikel 2.2.7, § 7, van de Vlaamse codex ruimtelijke ordening, met toepassing waarvan de Vlaamse Regering het gewestelijk ruimtelijk uitvoeringsplan definitief vaststelt, in beginsel binnen honderd tachtig dagen na het einde van het openbaar onderzoek. Met toepassing van artikel 2.2.7, § 7, vierde lid, werd die termijn door de Vlaamse Regering op 3 juli 2009 verlengd met zestig dagen.

2.2. Voor zover de stedenbouwkundige voorschriften maatregelen bevatten in het kader van de watertoets ⁽¹⁾, biedt ook artikel 8 van het decreet van 18 juli 2003 betreffende het integraal waterbeleid rechtsgrond voor het ontwerp.

2.3. In het tweede lid van de aanhef wordt verwezen naar de artikelen 17, § 3, eerste lid, 27, § 3, eerste lid, en 36ter van het decreet van 21 oktober 1997 betreffende het natuurbehoud en het natuurlijk milieu. Die artikelen bieden evenwel geen rechtsgrond voor het ontwerp, nu in het ontwerp geen Grote Eenheden Natuur (GEN), Grote Eenheden

⁽¹⁾ Zie bijvoorbeeld artikel 1.3, laatste lid, van de stedenbouwkundige voorschriften.

Natuur in Ontwikkeling (GENO) of natuurverwevingsgebieden in overdruk worden afgebakend en het plangebied geen speciale beschermingszones omvat. De verwijzing ernaar dient dan ook te worden geschrapt.

2.4. In het vierde lid van de aanhef wordt verwezen naar artikel 4.2.4, § 1, van het decreet van 5 april 1995 houdende algemene bepalingen inzake milieubeleid. Deze bepaling strekt het ontwerp niet tot rechtsgrond, zodat de verwijzing ernaar eveneens moet worden geschrapt.

VORMVEREISTEN

1. Het plangebied ligt in de nabijheid van een habitatrichtlijngebied.

Op grond van artikel 36ter, § 3, eerste lid, van het decreet van 21 oktober 1997 dient het plan daarom in beginsel onderworpen te worden aan een passende beoordeling wat betreft de betekenisvolle effecten voor de betrokken speciale beschermingszone. In de toelichtingsnota (p. 15) wordt in dat verband gesteld dat het voorliggende ruimtelijk uitvoeringsplan "geen plan is dat een betekenisvolle aantasting van de natuurlijke kenmerken van een als speciale beschermingszone te beschouwen gebied kan veroorzaken, en conform artikel 36ter van het decreet Natuurbehoud, geen passende beoordeling vereist is".

2. De zogenaamde plan-MER-plicht wordt geregeld door hoofdstuk II ("Milieueffectrapportage over plannen en programma's") van titel IV van het decreet van 5 april 1995, zoals het is vervangen bij het decreet van 27 april 2007 ⁽²⁾. Op grond van artikel 49 van het decreet van 25 mei 2007 is voormeld hoofdstuk II, zoals vervangen door het decreet van 27 april 2007, "van toepassing op ruimtelijke uitvoeringsplannen, waarvan de plenaire vergadering gehouden wordt zes maanden na de datum van inwerkingtreding van hoofdstuk II van titel IV van het decreet van 5 april 1995, zoals vervangen door het

(2) Decreet van 27 april 2007 houdende wijziging van titel IV van het decreet van 5 april 1995 houdende algemene bepalingen inzake milieubeleid en van artikel 36ter van het decreet van 21 oktober 1997 betreffende het natuurbehoud en het natuurlijke milieu. Bij besluit van de Vlaamse Regering van 12 oktober 2007 betreffende de milieueffectrapportage over plannen en programma's is het decreet van 27 april 2007 in werking gesteld op 1 december 2007.

decreet van 27 april 2007". Aangezien de plenaire vergadering in verband met het voorliggende plan plaats had op 22 mei 2008, zijn de nieuwe regels er derhalve niet op van toepassing ⁽³⁾.

Daaruit volgt dat de bepalingen van het decreet van 5 april 1995, zoals die golden vóór de wijzigingen bij het decreet van 27 april 2007, van toepassing zijn. Het gaat om de bepalingen zoals ze werden ingevoegd door het decreet van 18 december 2002 tot aanvulling van het decreet van 5 april 1995 houdende algemene bepalingen inzake milieubeleid met een titel betreffende de milieueffect- en veiligheidsrapportage ⁽⁴⁾, onder meer:

⁽³⁾ Met inbegrip van het zogenaamde 'integratiespoor', dat wordt geregeld in het besluit van de Vlaamse Regering van 18 april 2008 betreffende het integratiespoor voor de milieueffectrapportage over een ruimtelijk uitvoeringsplan, en dat op 1 juni 2008 in werking trad.

⁽⁴⁾ Die bepalingen zijn op 21 juli 2004 in werking getreden, zoals blijkt uit artikel 14, § 2, van het decreet van 18 december 2002:
"§ 2. Hoofdstuk II van Titel IV van het decreet van 5 april 1995 houdende algemene bepalingen inzake milieubeleid treedt slechts in werking op een per plan of programma of per categorie van plan of programma nader door de Vlaamse Regering te bepalen datum en uiterlijk op 21 juli 2004.
De in Hoofdstuk II van Titel IV van het decreet van 5 april 1995 houdende algemene bepalingen inzake milieubeleid bedoelde verplichtingen zijn van toepassing op plannen en programma's waarvoor:
1/ de eerste formele voorbereidende handeling plaatsvindt na de in het eerste lid bedoelde datum; of
2/ de eerste formele voorbereidende handeling plaatsvindt voor de in het eerste lid bedoelde datum en het definitieve besluit over het plan of programma als bedoeld in artikel 4.2.9, § 3, van het decreet van 5 april 1995 houdende algemene bepalingen inzake milieubeleid meer dan 24 maanden na het hiervoor vermelde tijdstip wordt genomen, tenzij de Vlaamse Regering geval per geval beslist dat dit niet haalbaar is en deze beslissing openbaar maakt.
Voor de gewestelijke of provinciale ruimtelijke uitvoeringsplannen met algemene draagwijdte die worden geïnitieerd door de gewestelijke of provinciale diensten van ruimtelijke ordening ter uitvoering van de intersectorale doelstellingen van het Ruimtelijk Structuurplan Vlaanderen of van het provinciaal ruimtelijk structuurplan geldt als eerste formele voorbereidende handeling, als bedoeld in het tweede lid, de aankondiging van de plenaire vergadering bedoeld in artikel 41 of 44 van het decreet van 18 mei 1999 houdende organisatie van de ruimtelijke ordening".

- artikel 4.2.1:

"Voorgenomen plannen en programma's worden, alvorens ze kunnen worden goedgekeurd, aan een milieueffectrapportage onderworpen in de gevallen bepaald in dit hoofdstuk";

- artikel 4.2.2, §§ 1 tot 3:

"§ 1. De Vlaamse Regering wijst, aan de hand van de criteria die worden omschreven in de bij dit decreet gevoegde bijlage I, de plannen en programma's aan die worden onderworpen aan de in dit hoofdstuk bedoelde vorm van milieueffectrapportage.

§ 2. De Vlaamse Regering beslist geval per geval en aan de hand van de criteria die worden omschreven in de bij dit decreet gevoegde bijlage I, of andere plannen en programma's dan die vermeld in §§ 1 en 3 al dan niet worden onderworpen aan de in dit hoofdstuk bedoelde vorm van milieueffectrapportage omdat zij aanzienlijke milieueffecten kunnen hebben.

§ 3. De Vlaamse Regering wijst de plannen en programma's aan die niet worden onderworpen aan de in dit hoofdstuk bedoelde vorm van milieueffectrapportage omdat de desbetreffende besluitvormingsprocedure de in artikel 4.1.4, § 2, opgesomde essentiële kenmerken van de milieueffectrapportage heeft".

De Vlaamse Regering heeft op grond van het hiervoor weergegeven artikel 4.2.2, §§ 1 en 3, het toepassingsgebied van de plan-MER-plicht niet bepaald, zodat ze in beginsel geval per geval dient te beslissen of een plan wordt onderworpen aan milieueffectrapportage.

In de aanhef van het ontwerp zal derhalve moeten worden verwezen naar de beslissing die de Vlaamse Regering op grond van artikel 4.2.2, § 2, van het decreet van 5 april 1995 heeft genomen.

ONDERZOEK VAN DE TEKST

Bijlage II - Stedenbouwkundige voorschriften

Artikel 1.1, laatste lid, van de stedenbouwkundige voorschriften bepaalt dat "bij het verlenen van milieuvergunningen bijzondere aandacht (zal) worden gegeven aan de veiligheidsrapportage voor die inrichtingen die onderworpen zijn aan de bepalingen

.../...

inzake veiligheidsrapportage in de zin van titel IV van het D.A.B.M.. De mogelijke impact op het nabije woongebied in het bijzonder zal bepalend zijn bij de evaluatie van de vergunningsaanvragen". Die bepaling is aan de stedenbouwkundige voorschriften toegevoegd ingevolge de beslissing van de Vlaamse Regering van 23 oktober 2009 betreffende de principiële goedkeuring van het voorliggende ruimtelijk uitvoeringsplan.

Krachtens artikel 2.2.7, § 7, tweede lid, van de Vlaamse codex ruimtelijke ordening, kunnen bij de definitieve vaststelling van het plan ten opzichte van het voorlopig vastgestelde plan slechts wijzigingen worden aangebracht die gebaseerd zijn op of voortvloeien uit de tijdens het openbaar onderzoek geformuleerde bezwaren en opmerkingen of de adviezen, uitgebracht door de aangeduide gewestelijke diensten en overheden, of het advies van de Vlaamse commissie voor ruimtelijke ordening. Het is niet duidelijk of de voornoemde bepaling een toevoeging is in de zin van dat artikel 2.2.7, § 7, tweede lid. Zo dat niet het geval is, kan die toevoeging geen doorgang vinden. Bovendien moet met betrekking tot de toegevoegde bepaling worden opgemerkt dat stedenbouwkundige voorschriften in beginsel een rechtstreeks verband dienen te vertonen met de ruimtelijke ordening, hetgeen met betrekking tot die bepaling kan worden betwijfeld.

De kamer was samengesteld uit

de Heren	M. VAN DAMME,	kamervoorzitter,
	J. BAERT, W. VAN VAERENBERGH,	staatsraden,
	M. RIGAUX, L. DENYS,	assessoren van de afdeling Wetgeving,
Mevrouw	G. VERBERCKMOES,	griffier.

Het verslag werd uitgebracht door Mevr. G. SCHEPPERS, auditeur.

DE GRIFFIER

DE VOORZITTER

G. VERBERCKMOES

M. VAN DAMME